

Katedra Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny w Płocku

Cele katechetyczne – wymagania ogólne

- ukazanie znaczenia katedry jako miejsca kultu, pomnika kultury oraz świadectwa historii narodowej;
- wprowadzenie w praktykę poznawania i nawiedzania kościołów.

Treści nauczania – wymagania szczegółowe

Uczeń:

- swoimi słowami wyjaśnia pojęcie katedry jako siedziby biskupa;
- opowiada o dziejach katedry w Płocku;
- poprawnie interpretuje pierwotne znaczenie obecnych w niej elementów dekoracyjnych;
- duchowo identyfikuje się z ludźmi, którzy w tym miejscu gromadzili się w ciągu stuleci na modlitwie.

Pojęcia i postaci

katedra, biskup, Władysław Herman, Bolesław Krzywousty, Konrad Mazowiecki, Kazimierz Wielki, Henryk Sienkiewicz, Faustyna Kowalska.

Wartości

szacunek do piękna architektury, dzieł sztuki i historii, szacunek do miejsc świętych, szacunek dla ludzkiej pracy.

Metody i środki

miniwykład, praca z podręcznikiem, prezentacja multimedialna, praca plastyczna, akrostych, medytacja w oparciu o Słowo Boże.

Propozycja realizacji

Modlitwa na rozpoczęcie

Akt wiary.

Odsłuchanie średniowiecznego hymnu *Bogurodzica*.

Cele lekcji. Nauczyciel podaje cele w języku ucznia: będę potrafił opowiedzieć o dziejach katedry płockiej, o ważnych postaciach z naszej historii związanych z tą katedrą oraz przybliżyć najwspanialsze jej zabytki; będę umiał opisać, jak należy przeżywać spotkanie z Bogiem w pięknych budowlach sakralnych; będę potrafił sformułować intencje modlitwy przy nawiedzeniu kościoła; będę umiał zachęcić innych do odwiedzenia katedry płockiej.

Metoda – miniwykład. Nauczyciel przedstawia zdjęcia kilku znanych katedr (np. na Wawelu, Notre Dame w Paryżu, św. Piotra w Rzymie, w Kolonii, w Mediolanie, Fromborku). Uczniowie mogą próbować rozpoznać te budowle, coś o nich powiedzieć, wybrać ich zdaniem najpiękniejszą. Rozmowa dotyczy tych budowli jako dzieł sztuki i geniuszu ludzkiego.

Z pewnością znamy film *Dzwonnik z Notre Dame* powstały na podstawie powieści Wiktora Hugo. Opowiada on niezwykłą historię związaną z jedną z najpiękniejszych katedr świata, która została wzniesiona w Paryżu. Posłuchajmy, z jakim podziwem i wzniosłością opisał ją ten wielki pisarz francuski:

(...) ta wielka symfonia kamienna [...]; ten cudowny wytwór współdziałania wszystkich sił epoki, gdzie z każdego kamienia tysiącem form wytryska fantazja rzemieślnika podporządkowana geniuszowi artysty; jednym słowem – ten swoisty twór człowieka, potężny i płodny niczym twór boski, któremu jego podwójną właściwość: różnorodność i wiecznotrwałość, wykradła chyba i przywłaszczyła sobie ta fasada. A to, co powiedzieliśmy o fasadzie, trzeba powiedzieć o całym kościele; to, co powiedzieliśmy o katedrze paryskiej – trzeba powiedzieć o wszystkich średniowiecznych kościołach chrześcijaństwa.

Źródło: Wiktor Hugo, *Katedra Marii Panny w Paryżu*, tłum. H. Szumańska-Gros, Madryt 2005, s. 113–114.

Wielkość i piękno średniowiecznych katedr pozwalały ludziom wyobrazić sobie wielkość i piękno nieba oraz majestat samego Boga. To we wnętrzach tych budowli organizowano wystawne ceremonie z udziałem biskupów, książy i królów. Mury katedr były świadkami wielkiej historii, bohaterstwa i ludzkich dramatów, momentów chwały, zwycięstwa i przegranej, uwznioślonej świętości oraz grzesznej słabości. Takie historie kryją się w tych majestatycznych świątyniach, a my spróbujemy je odczytać.

Metoda – praca z podręcznikiem. Nauczyciel wyjaśnia pojęcie „katedra”. Może w tym celu wykorzystać treść lekcji z podręcznika (początkowy fragment) oraz zdjęcia zamieszczone w podręczniku. Następnie uczniowie czytają indywidualnie tekst w podręczniku poświęcony katedrze płockiej. Nauczyciel krótko omawia przeczytane treści i zadaje pytania podsumowujące, np.:

- A. Kiedy powstała katedra płocka?
- B. Jaką rolę spełniały w niej malowidła i zdobienia drzwi wejściowych?
- C. Którzy władcy byli związani z płocką katedrą?
- D. Którzy święci modlili się w jej murach?

Metoda – prezentacja multimedialna. Nauczyciel może poszerzyć przekaz o dodatkowe informacje o katedrze płockiej. Prezentacji multimedialnej może towarzyszyć podkład muzyczny w postaci chorału gregoriańskiego lub utworów organowych.

Metoda – praca z podręcznikiem cd. Uczniowie wykonują ćwiczenie 2 z podręcznika.

Metoda – praca plastyczna. W nawiązaniu do poprzedniego zadania uczniowie tworzą ilustracje do zdania zapisanego przez Henryka Sienkiewicza – forma plakatu lub komiksu.

Alternatywna propozycja realizacji

Metoda – akrostych. Uczniowie tworzą – samodzielnie, w parach lub w grupach – akrostychy do słowa „katedra”.

Akrostych to utwór wierszowany, w którym początkowe litery lub słowa każdego wersu (albo każdej zwrotki) czytane z góry na dół tworzą dodatkowo wyraz lub zdanie.

Metoda – medytacja w oparciu o Słowo Boże. Św. Jan Chryzostom powiedział: „Bóg założył kościoły jak porty na wybrzeżu morza, żebyście chronili się w nich przed sztormami ziemskich trosk i mogli tam znaleźć spokój i wyciszenie”. Podobnych wypowiedzi dotyczących roli świątyni możemy znaleźć wiele. Katedra jest bezpiecznym portem i miejscem modlitwy. Posłuchajmy słów modlitwy młodego króla Salomona, budowniczego wspaniałej świątyni w Jerozolimie (w podręczniku znajduje się fragment tej modlitwy, poniżej obszerniejsze cytowanie):

Czy jednak naprawdę zamieszka Bóg na ziemi? Przecież niebo i niebiosa najwyższe nie mogą Cię objąć, a tym mniej ta świątynia, którą zbudowałem. Zważ więc na modlitwę Twego sługi i jego błaganie, o Panie, Boże mój, i wysłuchaj to wołanie i tę modlitwę, w której dziś Twój sługa stara się ubłagać Cię o to, aby w nocy i w dzień Twoje oczy patrzyły na tę świątynię. Jest to miejsce, o którym powiedziałaś: „Tam będzie moje Imię” – tak, aby wysłuchać modlitwę, którą zanoszą Twój sługa na tym miejscu. Dlatego wysłuchaj błaganie Twego sługi i Twego ludu, Izraela, ilekroć modlić się będzie na tym miejscu. Ty zaś wysłuchaj w miejscu Twego przebywania – w niebie. Nie tylko wysłuchaj, ale też i przebacz! (1 Krl 8, 27-30)

Kościół, choćby najpiękniejszy, jest przede wszystkim miejscem modlitwy. Dlatego nie powinniśmy do niego wchodzić tylko jak do muzeum, aby podziwiać jego piękne wyposażenie, obrazy i rzeźby. Zastanów się, czy potrafisz uszanować kościół, obecność Chrystusa w tabernakulum? Pomyśl o intencji swojej modlitwy, zanim pójdziesz do kościoła.

Uczniowie podają przykładowe intencje modlitwy błagalnej bądź dziękczynnej, związane z katedrą (np. za jej budowniczych, za obecnego biskupa płockiego, za zmarłych biskupów).

Podsumowanie lekcji

Uczniowie wykonują ćwiczenie 1 z podręcznika. Nauczyciel zachęca uczniów do odwiedzenia katedry w Płocku.

Modlitwa na zakończenie

Czterej uczniowie odczytują po kolei po jednym wersecie Psalmu 122 (fragment został zamieszczony w podręczniku).

Uradowałem się, gdy mi powiedziano:

„Pójdziemy do domu Pańskiego!”.

Już stoją nasze nogi

w twoich bramach, o Jeruzalem.

Następnie wszyscy uczniowie razem odmawiają modlitwę *Chwała Ojcu*.

Praca domowa

Z podręcznika.

Korelacja z edukacją szkolną

- geografia – poznanie miejscowości z Mazowsza oraz związanych z nimi osób;
- historia – poznanie postaci historycznych;
- muzyka – wysłuchanie pieśni *Bogurodzica*;
- język polski – wzbogacanie słownictwa, definicja słowa „katedra”.